

บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบังคับคดี

ระยะเวลาในการบังคับคดี การบังคับคดีกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน ต้องบังคับคดีภายในระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

คำบังคับ คือ คำสั่งของศาลที่สั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษา ซึ่งจะต้องกำหนดวิธีปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาอีกทั้งเงื่อนไขต่างๆ เท่าที่จำเป็นกับกำหนดวิธีการบังคับ ถ้าลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับแล้ว ผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์เพื่อนำไปขายทอดตลาด

หมายบังคับคดี คือ คำสั่งของศาลที่ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีอันได้แก่ เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือจำศาล ให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการบังคับคดีโดยวิธีการยึดทรัพย์ आयัดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อเอาทรัพย์มาขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายความว่าเจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค ๔ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในการพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติแทน

การบังคับคดี คือวิธีการที่คู่ความผู้ชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) จะดำเนินการเอาแก่ผู้แพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) เพื่อให้ได้ผลตามคำพิพากษา เนื่องจากฝ่ายผู้แพ้คดีไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษา ซึ่งผู้แพ้คดีได้ทราบคำบังคับแล้ว อีกทั้งระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เพื่อการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว ผู้ชนะคดีตามคำพิพากษามีอำนาจที่จะดำเนินการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ การบังคับคดีไม่จำเป็นจะต้องรอจนกว่าคดีจะถึงที่สุด เมื่อศาลพิพากษาแล้ว แม้ผู้แพ้คดีจะมีการอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษา หากศาลมีได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับคดีไว้ก็ย่อมดำเนินการบังคับคดีได้

วิธีการออกหมายบังคับคดี เมื่อได้มีการส่งคำบังคับให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ล่วงพ้นแล้ว แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ต้องประสานพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิจารณาและพิพากษาคดี เพื่อขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี หรืออีกนัยหนึ่งคือขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดี เช่น ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้วนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

การยึดทรัพย์ หมายถึง การเอาทรัพย์ซึ่งอยู่ที่ลูกหนี้และเป็นของลูกหนี้อยู่ในความดูแลรักษาของเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งกระทำได้ทั้งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์

การอายัดทรัพย์ หมายถึง การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้บุคคลภายนอกที่มีหรือครอบครองทรัพย์สิน หรือสิทธิของลูกหนี้ หรือที่จะต้องส่งมอบ หรือโอนให้ลูกหนี้ เพื่อชำระหนี้แก่ลูกหนี้ภายหลังมีคำพิพากษามีให้ทำการโอนทรัพย์ หรือส่งมอบทรัพย์ หรือชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้บุคคลภายนอกมาชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ตามลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี มี ๒ กรณี คือ

(๑) การอายัดสิทธิร้องขอให้ชำระเงินจำนวนหนึ่ง หรือเรียกว่าการอายัดเงิน

(๒) การขอให้งดหรือห้ามจำหน่าย จ่ายโอน หรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือเรียกว่า การอายัดห้ามโอน

อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็น อันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย

สังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์และหมายความรวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย ซึ่งการยึดสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ยึดสิ่งของต่างๆ ภายในบ้านของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือการยึดสังหาริมทรัพย์ประเภทที่มีทะเบียน เช่น รถยนต์ ปีน ใบบุหรี่ ฯลฯ รวมถึงการยึดเฉพาะสิ่งปลูกสร้าง

ศาลที่ออกหมายบังคับคดี คือศาลที่ได้พิจารณาพิพากษาคดีกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน

การบังคับคดีนอกเขตศาล คือศาลที่ไม่ได้พิจารณาพิพากษาคดีกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานแต่พบทรัพย์สินของลูกหนี้ในเขตอำนาจศาลนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเขียนคำร้องต่อศาลนั้น เพื่ออนุญาตบังคับคดี

การกำหนดวันเวลาไปทำการยึดทรัพย์ การกำหนดวันเวลาในการนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาลนั้น ในทางปฏิบัติโจทก์ต้องดำเนินการลงคิวนัดเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์สินในวันเวลาราชการ โดยปกติการลงคิวจะสามารถลงได้ไม่เกินเวลา ๐๘.๓๐ น.

การส่งเอกสารต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ในการดำเนินการบังคับคดีเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งทรัพย์สินที่จะยึดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ถ้าจะยึดทรัพย์ที่มีหลักฐานทางทะเบียนเจ้าหน้าที่จะต้องส่งสำเนาเอกสารต่างๆ ให้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี

การไปติดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหน้าที่จะต้องไปติดต่อกับเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อนว่า ได้มีหมายของศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมายังสำนักงานบังคับคดีหรือยัง เมื่อได้ตรวจค้นพบแล้วว่าศาลได้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้ติดต่อเพื่อยื่นคำขอยึดหรืออายัดทรัพย์ หนังสือมอบอำนาจในการเป็นผู้นำยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์ของลูกหนี้ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเอกสารแล้ว จะตรวจดูว่าเอกสารครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องก็จะดำเนินการลงรับให้เจ้าหน้าที่ไปติดต่อกับเจ้าพนักงานบังคับคดีแผนกยึดหรืออายัด และให้เจ้าหน้าที่ไปติดต่อชำระค่าธรรมเนียมในการที่จะขอยึดหรืออายัดทรัพย์ต่อไป

การนำยัด ในการดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จะต้องมีการนำยัด โดยนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์ ซึ่งผู้นำยัดจะต้องอยู่ในสถานที่ยึดทรัพย์ เพื่อชี้ทรัพย์ และให้การช่วยเหลือในการให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด

ผู้นำยัด คือเจ้าหน้าที่ที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์ตามแบบฟอร์มของกรมบังคับคดี ที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแต่งตั้ง

สิ่งหามทรัพย์ที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในอำนาจบังคับคดี ได้แก่ เครื่องใช้สอยส่วนตัว เช่น ที่นอน เครื่องใช้ครัวเรือน รวมกันเป็นไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีไว้เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องใช้ต่างๆ รวมกันเป็นเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทรัพย์สินที่มีไว้ใช้แทนอวัยวะต่างๆ เช่น แขนเทียม ทรัพย์สินที่เป็นของวงศ์ตระกูล เช่น สมุด หนังสือประจำตระกูล เป็นต้น

เงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่สามารถอายัดได้

๑. เงินเดือนหรือเงินประเภทเดียวกันกับเงินเดือนอายัดได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของอัตราเงินเดือน และจะต้องเหลือให้ลูกหนี้ดำรงชีพอีก ๑๐,๐๐๐ บาท

เงินเดือน หมายถึง เงินตอบแทนที่นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างอันเนื่องมาจากการที่ลูกจ้างปฏิบัติงานในหน้าที่และตำแหน่งที่นายจ้างมอบหมายให้ โดยจ่ายให้ในอัตราที่คงที่และเป็นประจำทุกเดือน ดังนั้นเงินประเภทเงินค่าตำแหน่ง เงินค่าอาหาร เงินค่ารถ เงินค่าน้ำมันที่นายจ้างจ่ายให้ในอัตราที่คงที่ และเป็นประจำเท่ากันทุกเดือน ก็ถือว่าเป็นเงินประเภทเดียวกันกับเงินเดือน

๒. เงินที่ไม่ใช่เงินเดือน เช่น เงินค่าคอมมิชชั่น เงินค่า O.T.(ล่วงเวลา) ค่าเบี้ยขยัน เงินที่นายจ้างจ่ายให้เพื่อตอบแทนการทำงานให้เป็นครั้งคราว (ในวันหยุดหรือนอกเวลา) หรือจ่ายให้เฉพาะตอบแทนการทำงานเฉพาะส่วนซึ่งไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการทำงานหรือผลของงานที่ปฏิบัติอายัดได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐

๓. เงินโบนัสอายัดได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐

๔. เงินตอบแทนกรณีลูกหนี้ออกจากงาน

๕. เงินฝากในบัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงิน

๖. เงินปันผลของหุ้น

๗. เงินค่าเช่าทรัพย์สิน

๘. เงินตามสัญญาจ้าง

๙. เงินค่าฌาปนกิจสงเคราะห์ตามจำนวนที่นอกเหนือจากส่วนที่กำหนดให้จ่ายในการจัดการงานศพตามฐานะของผู้ตาย

เงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่สามารถอายัดได้

๑. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด ของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ

๒. เงินสงเคราะห์ บำนาญ บำเหน็จ ที่หน่วยราชการจ่ายให้ลูกหนี้ในฐานะคู่สมรส หรือญาติที่มีชีวิตอยู่ของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ

๓. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานที่นายจ้างจ่ายเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

๔. สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายอื่น เช่น เงินกองทุนบำนาญข้าราชการ เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่ารักษาพยาบาลที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากสำนักงานประกันสังคม

การตรวจสอบทรัพย์สิน หมายถึง การสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา

การตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ หมายถึง การติดตามตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยการออกไปพบตัวลูกหนี้เอง หรือเชิญลูกหนี้มาพบ เพื่อทราบถึงการมีชีวิตอยู่ของลูกหนี้ การนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาฝีมือแรงงานไปประกอบอาชีพ ปัญหาอุปสรรคตลอดจนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

วิธีการก่อนขายทอดตลาดทรัพย์สิน ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งหมายแจ้งให้โจทก์ จำเลย ผู้รับจำนอง และผู้มีส่วนได้เสีย ได้ทราบรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขายในวันขายทอดตลาด หากโจทก์ประสงค์จะระงับการขายไว้ก่อน โจทก์สามารถยื่นคำแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ โดยมีระยะเวลาตั้งแต่ ๓-๖ เดือนหรือ ๑ ปีก็ได้ เมื่อครบกำหนดแล้วให้โจทก์แถลงความประสงค์ใหม่ อีกครั้งหนึ่งว่าจะขายทอดตลาดต่อไป หรือจะงดการบังคับคดีไว้ก่อน

การถอนการบังคับคดี อาจถอนได้ในกรณีต่อไปนี้

๑. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินหรือหาประกัน
๒. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสละสิทธิในการบังคับคดี
๓. คำพิพากษาถูกกลับหรือหมายบังคับคดีถูกยกเลิก
๔. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดี

การจัดเตรียมเอกสาร โดยทั่วไปเจ้าหนี้ที่จะต้องตรวจสอบว่าคดีนั้นได้มีการออกหมายบังคับคดีแล้ว และจะต้องจัดเตรียมเอกสารในการตั้งเรื่องบังคับคดี เช่น หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์สิน (ภาคผนวก ๙) สำเนาบัตรประชาชน/สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบ ผู้รับมอบ คำสั่งแต่งตั้งของผู้มอบอำนาจและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร์ของลูกหนี้

กรณีการยึดที่ดิน/ห้องชุด/รถยนต์/รถจักรยานยนต์/ทรัพย์สินที่มีทะเบียน จะต้องจัดเตรียมเอกสาร เช่น หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ของลูกหนี้ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด ราคาประเมิน แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์สิน ภาพถ่ายปัจจุบัน คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์

กรณีอายัดเงินฝากธนาคาร จะต้องจัดเตรียมเอกสาร เช่น เลขบัญชีธนาคาร ประเภทบัญชีชื่อธนาคาร สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของธนาคารนั้น

กรณีอายัดเงินเดือน จะต้องจัดเตรียมเอกสาร เช่น ชื่อสถานที่ทำงาน อัตราเงินเดือน จำนวนเงินที่ขออายัด สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลนั้น

กรณีอายัดสิทธิเรียกร้อง จะต้องจัดเตรียมเอกสาร เช่น สัญญาเช่า สิทธิการเช่า สิทธิเก็บกิน ค่าเช่าเช่า ค่าทดแทน โดยการขออายัดจะต้องมีข้อมูลและเอกสารเพียงพอที่จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะต้องสืบหาให้พร้อมเสียก่อนจึงจะดำเนินการได้ และจะต้องจัดเตรียมค่าธรรมเนียมการยึดและการอายัดด้วย

หากคำพิพากษา หรือหมายบังคับคดี มิได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ วันฟ้อง จำนวนหนี้ตามคำพิพากษา ค่าฤชาธรรมเนียมศาล ค่าทนายความ หรือรายละเอียดที่จำเป็นอื่นๆ ให้นำส่งเอกสารประกอบ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการคำนวณยอดหนี้และการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่าย

การติดตามสอบถามผลคดีและกรณีอื่นๆ แจ้งความประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และนำหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หมายนัด ใบเสร็จรับเงิน มาแสดงว่าเป็นคดีของศาลใด หมายเลขคดีใด ชื่อ-สกุลโจทก์จำเลย ฯลฯ เพื่อสะดวกรวดเร็วในการค้นหาสำนวนและตรวจสอบข้อมูล

ขั้นตอนการรับเงินในคดี เจ้าหน้าที่จะได้รับเงินจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้ยึด กรณีอายัดจะได้รับเงินเมื่อมีการส่งเงินมาตามหมายอายัดแล้ว จากนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะนัดท่านมาตรวจบัญชีแสดงรายการรับ - จ่าย หากเห็นว่าถูกต้อง ก็สามารถรับเงินได้ แต่ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องก็สามารถยื่นคำร้องคัดค้านต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีจะรอการจ่ายเงินจนกว่าคดีจะถึงที่สุด กรณีที่ไปรับด้วยตนเองต้องนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่มีรูปถ่ายของท่านและต้องเป็นบัตรที่ทางราชการออกให้ หรือถ้าไม่สามารถไปรับเงินได้ด้วยตนเอง ท่านอาจมอบฉันทะให้บุคคลอื่นไปรับเงินแทนก็ได้ โดยใช้แบบใบมอบฉันทะรับเงินของกรมบังคับคดี พร้อมกับนำบัตรประจำตัวประชาชนของท่านมอบให้ผู้รับมอบฉันทะไปเพื่อให้เจ้าพนักงานตรวจสอบด้วย

บทที่ ๒
วิธีปฏิบัติในการบังคับคดี

กรณีลูกหนี้มาศาล ศาลได้อ่านคำพิพากษาให้ลูกหนี้ฟัง และลูกหนี้ได้ลงลายมือชื่อรับทราบคำพิพากษาแล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ในคำพิพากษา เจ้าหนี้ที่ จะต้องประสานกับพนักงานอัยการเพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดี

กรณีลูกหนี้ไม่มาศาล เจ้าหนี้ที่จะต้องประสานพนักงานอัยการ เพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำแถลงต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำบังคับ เมื่อศาลได้ออกคำบังคับและส่งคำบังคับให้ลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดในคำบังคับ ให้เจ้าหนี้ที่ประสานกับพนักงานอัยการเพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี

กรณีคดีที่มีการออกหมายบังคับคดีแล้ว พนักงานอัยการจะจัดส่งหมายบังคับคดีให้สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด เจ้าหนี้ที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. เจ้าหนี้ที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหมายบังคับคดี เช่นชื่อ - สกุลของลูกหนี้ จำนวนหนี้ในหมายบังคับคดีว่าถูกต้องตามคำพิพากษาหรือไม่ หากไม่ถูกต้องให้ประสานพนักงานอัยการเพื่อขอแก้ไขหมายบังคับคดีต่อไป

๒. เจ้าหนี้ที่จะต้องดำเนินการขอคัดสำเนารับรองรายการทะเบียนราษฎรของลูกหนี้ เพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันลูกหนี้ตามคำพิพากษามีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด เนื่องจากช่วงระยะเวลาตั้งแต่ได้ส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการฟ้องคดีจนกว่าจะมีหมายบังคับคดี ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนาเปลี่ยนชื่อ - สกุล ลูกหนี้ตาย

๓. เจ้าหนี้ที่จะต้องดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. ๐๕๐๓.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่องแนวปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหนี้ที่เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้

๓.๒ คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ประสานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ ประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏรายชื่อลูกหนี้ ครอบครัวของลูกหนี้ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งอาจนำยึดมาบังคับคดีได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิลำเนาเดิมที่อยู่อาศัย สถานที่ที่เคยย้ายไปดำรงตำแหน่งและภูมิลำเนาปัจจุบันด้วย

๒. ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ หุ้นส่วนในบริษัท หรือหลักประกันการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ โดยประสานกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

๓. สืบหาทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้ หรือจากครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้องอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง

๔. ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงินนั้นๆ

๕. ดำเนินการอื่นใดในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ให้เป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

๔. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่เดินทางไปตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ก็ได้ ภูมิสำเนาของลูกหนี้ เพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด ลูกหนี้ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ได้ทราบคำพิพากษาและหมายบังคับคดีแล้วหรือไม่ อีกทั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการขออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบสถานะของลูกหนี้จะบันทึกลงในแบบสำรวจลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้ลูกหนี้ลงลายมือชื่อในแบบสำรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ หากลูกหนี้ไม่ยอมลงลายมือชื่อก็ให้บันทึกไว้ กรณีไม่พบตัวลูกหนี้แต่พบบุคคลอื่นให้สอบถามชื่อและนามสกุลของบุคคลนั้น ให้บุคคลที่พบตัวลงลายมือชื่อในแบบสำรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ หากบุคคลที่พบตัวไม่ยอมลงลายมือชื่อก็ให้บันทึกไว้

เมื่อดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว

กรณีที่พบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ ซึ่งรับแจ้งจากสำนักงานที่ดินว่าลูกหนี้มีที่ดินห้องชุด ให้เจ้าหน้าที่นำหนังสือถึงสำนักงานที่ดินนั้นอีกครั้ง โดยแนบสำเนาคำพิพากษาไปด้วย เพื่อขอคัดสำเนาโฉนดที่ดิน ราคาประเมินที่ดิน เมื่อได้หลักฐานดังกล่าวมาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ลงนามในคำขอยึดทรัพย์

๒. ยื่นคำขอยึดทรัพย์ตามแบบ ๓ก. ต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนั้นๆ พร้อมวางเงินค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีสำนวนละ ๒,๕๐๐ บาท และมีเอกสารประกอบ ดังนี้

๒.๑ สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งอธิบดี สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำเนาคำสั่งมอบอำนาจ

๒.๒ เอกสารประกอบการยึดที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ หรือ น.ส.๓ ก) หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด หนังสือสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนอง เอกสารสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้าหากมี) สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน ๑ เดือน กรณียึดห้องชุดต้องนำส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลอาคารชุดที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์สินที่ยึด ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่ยึดและรายละเอียดของสิ่งปลูกสร้าง เช่น ขนาดกว้าง ยาว จำนวนชั้น และอื่นๆ (ภาพถ่ายต้องชัดเจนสามารถบรรยายสภาพทรัพย์สินได้) ราคาประเมินที่ดิน หรือราคาประเมินห้องชุดที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน ๑ เดือน ในกรณีไม่สามารถนำส่งเอกสารได้ ให้ผู้นำยึดเป็นผู้ตรวจสอบราคาประเมินจากสำนักงานที่ดินและรับรองราคาประเมินดังกล่าว

๒.๓ สำเนาทะเบียนบ้านหรือแบบรับรองรายการทะเบียนรายการราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (ผู้ถือกรรมสิทธิ์) หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม หรือผู้รับจำนอง (กรณีทรัพย์สินติดจำนองผู้อื่นที่มีใช้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน (หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุลต้องนำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - สกุลประกอบด้วย)

กรณีมีการตรวจพบว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินอยู่ในบ้านหรือจากการตรวจสอบกับกรมขนส่งทางบกพบว่าลูกหนี้มีรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เมื่อได้หลักฐานดังกล่าวมาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ลงนามในคำขอยึดทรัพย์สิน

๒. ยื่นคำขอยึดทรัพย์สิน พร้อมวางเงินค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท และมีเอกสารประกอบ ดังนี้

๒.๑ สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งอธิบดี สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำเนาคำสั่งมอบอำนาจ

๒.๒ เอกสารประกอบการยึด สำเนาทะเบียนบ้าน หรือแบบรับรองรายการทะเบียนรายการราษฎรหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน (หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุลต้องนำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุลประกอบด้วย)

๒.๓ จัดเตรียมพาหนะในการรับ- ส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์สิน หากมีการยึดทรัพย์สินผู้นำยึดต้องจัดเตรียมพาหนะ และคนแบกหามเพื่อขนย้ายทรัพย์สินที่ยึดไปเก็บรักษา ณ สถานที่รักษาและจำหน่ายทรัพย์สิน กรมบังคับคดี หรือสถานที่อื่นๆ แล้วแต่กรณี

๒.๔ การยึดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือเรือ ให้ส่งคู่มือการจดทะเบียนหรือสำเนาคู่่มือการจดทะเบียน ที่เป็นปัจจุบันซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน

กรณีมีการตรวจพบว่าลูกหนี้มีสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สิน เมื่อได้หลักฐานดังกล่าวมาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค หรือผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ลงนามในคำขอยึดทรัพย์สิน

๒. ยื่นคำขอยึดทรัพย์สิน พร้อมนำเงินค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท และมีเอกสารประกอบ ดังนี้

๒.๑ สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งอธิบดี สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำเนาคำสั่งมอบอำนาจ

๒.๒ เอกสารประกอบการยึด เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓/ น.ส.๓ ก) หนังสือสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนองฯ หรือเอกสารสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (หากมี) ที่เป็นปัจจุบันซึ่งสำเนาที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน ๑ เดือน ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่ยึด และแผนผังของทรัพย์สินที่จะยึด รายละเอียดของสิ่งปลูกสร้าง เช่น ขนาดกว้าง ยาว จำนวนชั้น และอื่นๆ (ภาพถ่ายต้องชัดเจนสามารถบรรยายสภาพทรัพย์สินได้) แผนที่การไปที่ตั้งทรัพย์สินที่จะยึด

๒.๓ สำเนาทะเบียนบ้านหรือแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมและ/หรือผู้รับจำนอง และ/หรือ ผู้เช่า (หากมี) ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน

กรณีตรวจพบว่าลูกหนี้มีเงินในธนาคารหรือลูกหนี้ทำงานที่บริษัทมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ลงนามในคำขอยึดทรัพย์สิน

๒. ยื่นคำร้องอายัดเงินเดือน/คำร้องขออายัดสิทธิเรียกร้อง/เงินฝาก พร้อมนำเงินค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีสำนวนละ ๑,๕๐๐ บาท และมีเอกสารประกอบ ดังนี้

๒.๑ สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งอธิบดี สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำเนาคำสั่งมอบอำนาจ

๒.๒ สำเนาทะเบียนของนายจ้าง หนังสือรับรองนิติบุคคลของบุคคลภายนอกที่จะแจ้งอายัดที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน (หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุลต้องนำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุลประกอบด้วย) กรณีอายัดเงินเดือน ค่าจ้าง หรือรายได้อื่นๆ ในลักษณะเดียวกับเงินเดือนหรือ ขออายัดเงินให้ส่งสำเนาเอกสารที่มีข้อความระบุถึงความมีอยู่ของเงินนั้น กรณีอายัดเงินตามสัญญาหรือตามสิทธิเรียกร้องอื่นๆ ให้ส่งสำเนาหนังสือสัญญาหรือเอกสารหลักฐานแห่งหนึ่งที่ระบุว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิได้รับเงินนั้นๆ กรณียื่นคำขออายัดเงินหรือสิทธิเรียกร้องซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอกให้ผู้ยื่นคำขอแถลงรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องที่จะขออายัดจำนวนเงิน ชื่อ ที่อยู่ของบุคคลภายนอก ที่จะรับอายัดให้ชัดเจน กรณีอายัดบัญชีเงินฝากจากสถาบันการเงินให้เจ้าหนี้แถลงรายละเอียดว่าต้องการอายัดเงินจากสถาบันการเงินใด พร้อมทั้งระบุสาขาที่แน่ชัด ประเภทบัญชี เลขบัญชี จำนวนเงิน และหากเป็นการอายัดเงินเป็นคราวๆ ให้ระบุระยะเวลาที่แน่ชัด

ขั้นตอนการบังคับคดีกรณีทรัพย์ที่จะบังคับคดีอยู่นอกเขตอำนาจของศาลที่พิพากษาคดีหรือที่เรียกว่าการบังคับคดีแทน (ทรัพย์อยู่ต่างจังหวัด หรือยึดทรัพย์ต่างจังหวัด)

กรณีทรัพย์ที่ยึดอยู่นอกเขตอำนาจศาลตามหมายบังคับคดี ผู้นำยึดต้องดำเนินการขอหนังสือบังคับคดีแทนข้ามเขตก่อนดำเนินการยึด โดยดำเนินการดังนี้

๑. ยื่นคำขอยึดทรัพย์ต่างจังหวัดต่อสำนักงานบังคับคดี หนังสือมอบอำนาจยึดทรัพย์ พร้อมเอกสารประกอบ เช่น สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งอธิบดี สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

๒. วางเงินทรองค่าใช้จ่ายชั้นบังคับคดีจำนวนละ ๑,๐๐๐ บาท

๓. นำส่งสำเนาทะเบียนบ้านหรือแบบรับรองรายการทะเบียนรายการราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน ๑ เดือน หากมีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล ต้องนำส่งหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุลประกอบด้วย

๔. ในการขอออกหนังสือบังคับคดีแทนให้นำส่งสำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓/ น.ส.๓ ก) หนังสือสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนอง บันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนองฯ (กรณีอสังหาริมทรัพย์) คู่มือการจดทะเบียนหรือสำเนาคู่่มือการจดทะเบียน (กรณีสังหาริมทรัพย์มีทะเบียน) หรือเอกสารสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. เมื่อได้รับหนังสือบังคับคดีแทนแล้ว ให้ยื่นคำแถลงต่อศาลที่ทรัพย์อยู่ในเขตเพื่อขออนุญาตบังคับคดี หรือส่งเรื่องให้สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่เป็นผู้ดำเนินการแทน

๖. เมื่อศาลอนุญาตแล้ว ดำเนินการตามขั้นตอนการยึดที่ดิน อาคารชุด สิ่งปลูกสร้าง รถยนต์แล้วแต่กรณี

บทที่ ๓
การรายงานผลและการตัดหนี้สูญ

เพื่อให้การติดตามผลการสืบหาหลักทรัพย์และการบังคับคดีเป็นไปอย่างมีระบบ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ควรจัดส่งรายงานผลการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ต่อกองส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อกองส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานจะได้จัดส่งให้กลุ่มงานกฎหมายรายงานไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อเป็นภาพรวมของกรมต่อไป การรายงานผลของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๙ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๘ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการรายงานผลการติดตามลูกหนี้ของส่วนราชการ โดยกำหนดให้ส่วนราชการรายงานผลการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยกรอรายละเอียดข้อมูลของลูกหนี้นั้น เช่น ชื่อลูกหนี้ หมายเลขคดีแดง ชื่อศาล จำนวนหนี้ ผลการสืบหาหลักทรัพย์ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับลูกหนี้ ในตารางแสดงรายละเอียดการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ โดยให้รวบรวมผลการดำเนินการสำหรับลูกหนี้ตามคำพิพากษาทุกราย และแจ้งให้กรมบัญชีกลางทราบทุกๆ ๓ เดือน

การตัดหนี้สูญตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้รับการฝึกตาย หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญในระหว่างสัญญากู้ยืมเงิน หรือในระหว่างผินัดชำระหนี้ หรือในระหว่างถูกดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ หรือในระหว่างสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทำการสรุปรายละเอียดของยอดหนี้คงค้าง และรวบรวมเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการตายของผู้กู้ยืมเงิน หรือคำพิพากษาของศาลที่สั่งให้เป็นคนสาบสูญ นำเสนอคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติตัดหนี้สูญโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”

การตัดหนี้สูญตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๗/ว.๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา วางแนวทางไว้ว่า การขออนุมัติจำหน่ายหนี้ที่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ส่วนราชการต้องส่งหลักฐานการดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ทั้งประเภทอสังหาริมทรัพย์ สงหาริมทรัพย์ ทรัพย์สินอื่นๆ ของลูกหนี้ในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้หรือครอบครัว หรือผู้เกี่ยวข้องอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง ตลอดจนหลักฐานการขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงิน ให้กระทรวงการคลัง เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ และในกรณีที่ไม่พบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องแจ้งเหตุผลไว้ด้วย